



DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizării nr.110g/2020 privind excepția de neconstituționalitate
a articolelor 199 alin.(2) și 258 alineatele (2) și (3) din Codul administrativ
(declinarea competenței în cauze civile și acțiunea
Codului administrativ în timp)

nr. 107 din 29.09.2020

Monitorul Oficial nr.272-277/155 din 23.10.2020

* * *

Curtea Constituțională, judecând în componența:
dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,
Având în vedere sesizarea înregistrată pe 8 iulie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 29 septembrie 2020 în camera de consiliu,
Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolelor 199 alin.(2) și 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#), ridicată de către dl avocat Gheorghe Postolachi, în interesele reclamantilor Nicolae Onila, Zinaida Onila și Marina Drumea, în dosarul nr.3-1808/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dna judecător Iraida Secieru din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 3 mai 2017, dna Zinaida Onila a depus la Primăria municipiului Chișinău o cerere prin care a solicitat transmiterea unui teren din mun.Chișinău, str.Căpriană nr.52, în proprietate privată. Iar, prin răspunsul nr.21/768 din 13 iunie 2017, Primăria municipiului Chișinău a refuzat atribuirea terenului în proprietate privată.

4. Ulterior, dnele Zinaida Onila și Marina Drumea și dl Nicolae Onila au depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată privind obligarea emiterii actului administrativ solicitat.

5. Pe 10 iunie 2020, dl avocat Gheorghe Postolachi a ridicat, în interesele reclamantilor Nicolae Onila, Zinaida Onila și Marina Drumea, excepția de neconstituționalitate a articolelor 199 alin.(2) și 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#).

6. Prin Încheierea din 2 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale [Constituției](#) sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

[...].”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...].”

8. Prevederile relevante ale [Codului administrativ](#) sunt următoarele:

Articolul 199

Declinarea competenței în cauze civile

„(1) Dacă s-a constatat că judecătorului sau completului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ i s-a distribuit o cauză civilă de competența aceleiași instanțe de judecată, acesta, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, își declină competența și remite președintelui de instanță dosarul spre redistribuire aleatorie.

(2) Dacă s-a constatat că judecătorului sau completului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ i s-a distribuit o cauză civilă de competența altei instanțe de judecată, acesta, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, o transmite instanței competente.

(3) Prevederile alin.(1) și (2) se aplică corespunzător și în cazul în care judecătorului sau completului de judecată competent pentru examinarea cauzelor civile i se repartizează o acțiune de contencios administrativ. ”

Articolul 258

Dispoziții tranzitorii

„(1) Procedurile administrative și procedurile prealabile inițiate până la data intrării în vigoare a prezentului cod, care nu au fost finalizate până la 1 aprilie 2019, se vor finaliza conform prevederilor legale valabile până la data intrării în vigoare a prezentului cod. Această dispoziție este valabilă și pentru procedurile prealabile inițiate după data intrării în vigoare a prezentului cod referitoare la o procedură administrativă inițiată până la data intrării în vigoare a acestuia.

(2) Procedurile de contencios administrativ atribuite înaintea intrării în vigoare a prezentului cod, prin legi speciale, în competența altor instanțe de judecată se vor transmite după intrarea în vigoare a prezentului cod instanțelor competente conform prevederilor prezentului cod.

(3) Procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului

cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării privind excepția de neconstituționalitate

9. În argumentarea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, autorul invocă faptul că articolele 199 alin.(2) și 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#) nu corespund exigențelor calității legii.

10. Autorul susține că imprevizibilitatea prevederilor articolului 258 alin.(3) din Cod se referă la parcurgerea, în mod repetat și obligatoriu, a acțiunilor procesuale de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. În opinia autorului, acest fapt încalcă principiul statului de drept, egalitatea, precum și claritatea legii.

11. Autorul pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 4, 20 alin.(1), 23 alin.(2), 28 și 54 din [Constituție](#).

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi ale Codului administrativ, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Gheorghe Postolachi, în interesele reclamantilor Nicolae Onila, Zinaida Onila și Marina Drumea, în dosarul nr.3-1808/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#), așa cum a fost interpretat acesta prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#).

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolelor 199 alin.(2) și 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#). Articolul 199 alin.(2) din Cod stabilește declinarea competenței în cauzele civile de către instanțele de judecată specializate în cauzele de contencios administrativ și transmiterea acestora către instanțele competente. Articolul 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#) se referă la acțiunea în timp a acestui Cod în privința procedurilor administrative inițiate până la intrarea în vigoare a Codului administrativ și la instanța competentă să judece cauzele de contencios administrativ.

16. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ care are ca obiect examinarea unei cereri de chemare în judecată privind obligarea emiterii actului administrativ. Astfel, Curtea admite că instanța de judecată va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează.

17. De asemenea, Curtea menționează că prevederile articolului 199 alin.(2) din [Codul administrativ](#) nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate. Totuși, dispozițiile articolului 258 alineatele (2) și (3) din Cod au mai constituit obiect al unei sesizări.

18. Astfel, prin [Decizia nr.99 din 30 septembrie 2019](#), Curtea a declarat inadmisibilă sesizarea nr.130g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#).

19. Sub acest aspect, Curtea subliniază că autorul sesizării nr.130g/2019 a invocat, în principal, că prevederile articolului 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#) sunt contrare dispozițiilor constituționale referitoare la acțiunea în timp a legii, la securitatea raporturilor juridice, la previzibilitatea și claritatea normelor juridice, deoarece prevăd declinarea competenței în cauzele de contencios administrativ inițiate înaintea intrării în vigoare a Codului administrativ în favoarea judecătorilor/completelor specializate în cauzele de contencios administrativ. În opinia sa, prevederile contestate contravin articolelor 20, 23 și 54 din [Constituție](#).

20. În decizia citată *supra*, Curtea a reținut, la §15, că deși autorul a pretins că prevederile contestate ar încălca prevederile constituționale menționate, în esență, acesta și-a exprimat dezacordul

cu reglementarea aplicării în timp a normelor privind procedurile de contencios administrativ inițiate până la data intrării în vigoare a Codului administrativ, precum și după intrarea acestuia în vigoare.

21. Curtea a observat că prevederile articolului 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#) sunt dispoziții tranzitorii referitoare la acțiunea Codului în timp edictate de legislator. Curtea a reținut că Parlamentul posedă, în acest sens, o marjă discreționară, în măsura în care nu afectează de o manieră nejustificată drepturile fundamentale ale persoanei. Prin adoptarea prevederilor contestate, legislatorul a optat pentru soluționarea unui conflict de legi în timp, reglementând aplicarea legii vechi cu condiția ca procedurile administrative și cererile prealabile să fi fost inițiate până pe 1 aprilie 2019, data intrării în vigoare a Codului administrativ (a se vedea [DCC nr.99 din 30 septembrie 2019](#), §17, §19).

22. În aceeași decizie, Curtea a mai stabilit că prevederile articolului 258 alin.(2) din [Codul administrativ](#) soluționează conflictul legilor de procedură în timp, care au ca obiect de reglementare competența jurisdicțională materială și teritorială a instanțelor judecătorești. Alineatul (3) al aceluiași articol soluționează conflictul legilor de procedură în timp, de organizare judiciară și procedura de examinare și de soluționare a cauzelor de contencios administrativ. Legislatorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări. Procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a Codului administrativ se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a Codului administrativ, conform prevederilor acestuia (§20). Curtea a constatat că prevederile contestate nu sunt de natură de a încălca exigențele clarității și preciziei (§22).

23. Cu titlu de principiu, Curtea a stabilit că verificarea anterioară a constituționalității prevederilor contestate nu poate să reprezinte un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al aceluiași prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate (a se vedea [DCC nr.40 din 8 mai 2018](#), §18). În astfel de cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea ([DCC nr.124 din 25 noiembrie 2019](#), §17; [DCC nr.61 din 11 iunie 2020](#), §33).

24. Așadar, Curtea constată că autorul a preluat aceleași critici de neconstituționalitate cu privire la pretinsa încălcare a exigențelor calității legii. Totuși, în acest caz, Curtea observă că autorul a avansat un argument nou, *i.e.* faptul că articolul 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#) instituie obligația de a parcurge, în mod repetat, acțiunile procesuale de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Acesta pretinde încălcarea articolelor 4, 20 alin.(1), 23 alin.(2), 28 și 54 din [Constituție](#). Totodată, autorul a contestat și prevederile articolului 199 alin.(2) din [Codul administrativ](#).

25. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența în speță a unui drept constituțional. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea [DCC nr.24 din 2 martie 2020](#), §18; [DCC nr.33 din 19 martie 2020](#), §19; [DCC nr.35 din 23 martie 2020](#), §18; [DCC nr.38 din 7 aprilie 2020](#), §18; [DCC nr.56 din 2 iunie 2020](#), §21; [DCC nr.61 din 11 iunie 2020](#), §35).

26. Curtea observă că, deși autorul susține că prevederile articolelor 199 alin.(2) și 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#) ar încălca articolele 4 [*prioritatea tratatelor internaționale privind protecția drepturilor fundamentale la care Republica Moldova este parte*], 20 [*accesul la justiție*], 28 [*viața intimă, familială și privată*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din [Constituție](#), acesta nu a invocat argumente privind pretinsa neconformitate a acestor norme cu prevederile constituționale invocate și nici nu au demonstrat raportul contradictoriu dintre ele.

27. Așadar, Curtea reține că simpla enumerare a dispozițiilor legale contestate și a celor constituționale care se pretind a fi încălcate nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate.

28. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorilor lor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu. Acest tip de control este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin.(2) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și articolului 39 din [Codul jurisdicției constituționale](#), sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își bazează cerințele, să expună normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea

contestată contravine Constituției, precum și legătura cauzală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea, în acest sens, [HCC nr.4 din 7 februarie 2017](#), §46; [DCC nr.9 din 5 ianuarie 2018](#), §21; [DCC nr.145 din 16 decembrie 2019](#), §16; [DCC nr.5 din 20 ianuarie 2020](#), §19; [DCC nr.33 din 19 martie 2020](#), §31; [DCC nr.50 din 28 mai 2020](#), §16; [DCC nr.54 din 2 iunie 2020](#), §31; [DCC nr.61 din 11 iunie 2020](#), §39; [DCC nr.65 din 15 iunie 2020](#), §29; [DCC nr.73 din 30 iunie 2020](#), §55).

29. În aceste condiții, având în vedere enumerarea prevederilor constituționale în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, Curtea nu poate identifica, în mod rezonabil, nicio critică de neconstituționalitate.

30. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin.(1) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și a articolelor 61 alin.(3) și 64 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară *inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 199 alin.(2) și 258 alineatele (2) și (3) din [Codul administrativ](#), ridicată de către dl avocat Gheorghe Postolachi, în interesele reclamantilor Nicolae Onila, Zinaida Onila și Marina Drumea, în dosarul nr.3-1808/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTE

Domnica MANOLE

Nr.107. Chișinău, 29 septembrie 2020.